Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeläs. ◇ 95. gada gahjums.

Maksà:

Ekspedizijà saņemot par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap. par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „ par 1/4 gadu . . — „ 60 „ par 1 mehnesi . — „ 25 „

Maksà pa pastu peesūtot un vilsehtà mahjà peesūtot: par 1 gadu . . 3 rub. — kap. par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „ par 1/4 gadu . . — „ 90 „ par 2 mehnescheem — „ 50 „

Maksà uz ahrsemem: par 1 gadu . . 10 rub. — kap. par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „ par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „ par 1 mehnesi . 1 „ 50 „

Sludinajumi maksà: par šihs rakstu rind. 10 k., 1. pusē un tekstà 30 k.

Adreses maina maksà 10 kap.

Numurs maksà 1 kap.

Redakzija: Jelgawà, Katolu eelà Nr. 42. Ekspedizija: Katolu eelà Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigà, Walnu eelà 30, Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 101. Peektoeen, 18 aprili. 1914.

Swarigakais no satura:

Konsuma sabeedriba.
Bischkopju eewehribai.
Selta naudas apgrozibas pawairoschana.
Riefs Peterburgà neesot.
Sweedrijas wehleschanu isnahkums.
Semgaleeschu brihwibas kari 13. gadusimteni.

Konsuma sabeedribai,

pee Rigas L. Zentralbeedribas, bija 29. martà sasaukta pilna sapulze gada norehkinu peenemschanai. Bet tur nekas labs neisnahza Irahdijees, „Konsuma" waditaji zehluschi preekschà tahdu bilanzi uz 1. janwari 1914, lihdz kuram laikam janodod aprehkins, ka pilnai sapulzei wajadsejis bilanzi atraidit un usdot par jaunu nahkt preekschà ar vag gada norehkinu sch. gada maija mehnescha sahkumà. Schahdam isnahkumam ir dsitaka nozihme. „Konsums" pee R. L. Zentr. beedribas ir deesgan pasihstams weikalisks pasahkums, kur taisni laukstaimneeku beedribam kà tahdàm ir wehl pahrswars par personigeem beedreem — laukstaimneekeem. „Konsuma" waldē atrodas ari Z. Beedribas preekschneeks un „Konsums" newar grozit sawus statutus bez Z Beedribas atlaujas. Tà tad abas schàs beedribas ir bwihnu mahsas. Nupat noturetajà pilnà Z Beedribas gada sapulzē nahza „Konsuma" walde ar statutu pahrgrozijumu preekschà, kur starp zitu „Konsums" prasija eewest pee sewis turpmakàs pilnàs sapulzēs pee balsoschanas tà saukto pilnwaru kahrtibu, t. i. kur weens beedrs war salasit wairak pilnwarus un balsot ar wisàm. Scho un zitus statutu grozijumus atlika uz kahdu turpmaku sehdi. Schajà Z Beedribas sapulzē sch. g. 28. martà „Konsuma" walde runaja leeligo walodu, ka winai priwatu beedru paju naudas newajagot, bet wina zeeta kluſu, kad turpat kahds bijis „Konsuma" darbineeks un scha gada rewidents nopeetni teiza: „Konsums" irslims, newajag pabarit scho slimibu par kroniſku". Schos wahrdus winsch teiza pee eesaeegto statutu pahrgrozijumeem, kurus sapulze schoreis nepeenehma. Kadehl „Konsuma" walde zeeta kluſu uz schahdu bahrau spreedumu jeb klaju noteesajumu? Tà tad ari schis Z Beedribas dibinajums pahrlaisch krihsi, lihdz ar paschu Z Beedribu. Dzird, ka Konsumam esot daschi leelaki saudejumi un wina usstahdità bilanze atrodita, kà mahkslota, kas nesaeetas ar pateesibu. Ka „Konsumà" jau labi sen kas nawa kahrtibà, to rahda breschàs eerehdnu un waditaju mainas, winu leeligà, nedroschà un nerwosà isturescha nàs, kà ari neparastee weikalskee panehmeeni. Naw patihkami runat par schahdàm nebuhschanam. Bet weseligai un sparigai latweeschu usnehmibai un droschàm saimneezibu attihstibas stahwoklim newajadsetu bihtees no atklahtas pahrrunas par ari nopeetnàm nebuhschanam, kuras dibinajas uz neweetà dahwatas ustizibas Z Beedribas un „Konsuma" waditajeem. Dibinotees uz sche peeminto, jakonstatè, ka Z. Beedribà un winas „Konsumà" leetas stahw daudz dihwainak, nekà to weena un otra winu beedriba — beedrene domà. Tadehl lai schis beedribas ar nopeetnibu eedsilinajas leetas pateesà stahwoklì. Zerešim, ka sche teiktais atklahtais wahrds palihdsès kontrolei spingrak raudsitees un beedrenem atdoris azis un tà warbuht wehl warès glahbt, kas glahbjams. —pp—

Bischkopju eewehribai.

Sawada, nepastahwiga bija schì seema. Pehz neilga aukstuma seemas sahkumà sekoja sen nepeerdiets putena laiks, wehlak aitkusnis ar milsu pluhdeem. Termometris ehnà rahdija lihdz 7° R, tà ka daudz weetàs daschas saimes islidoja, kaut gan nepilneesspaidu atstahja melnà soba weeta laukuma widù, apspihdeta no rudens saules.

Tad atskaneja sihme, ka noteesatos isswed no zeetuma.

Gausi soda weetai tuwojàs breesmigais gahjeens. Wiseem pa preekschu jahja herolds, turedams rokàs nahwes spreedumu, bet aiz winu ofizeers, kuram wajadseja noteesatos pawadit lihdz schafotam. Ofizeeram lihdzàs jahja Prims, Olozaga un Serano, kuram bruhze jau bij sadsijusi un winsch newareja iswairities no Esparteru pawehles, buht klaht pee wina tehwa draugu nosodischanas.

Aiz schi gahjena nahza wesela rinda garidsneeku un muhku melnos apgehrbos, kailàm galwam.

— Rau kur Borso! ... Leons! ... — peepeschi atskaneja puhli kluſi sauzeeni.

Abu noteesato sejas bij meerigas un nopeetnas. Bij redsams, ka wini sagatawojuschees droschi statities nahwei azis. Skati bij droschi un lepni. Ne weens muskulis nepakustejàs winu sejà, eeraugot soda weetu.

Aiz wineem nahza leela auguma zilweks, melnà, garà mehteli.

Tas bij Wermudezs.

Beidzot gahjeenu noslehdsa saldatu pulks.

Lehni herolds, ofizeeri, noteesatee un bende lihdz ar saweem kalpeem uskahpa uz schafota. Apkahrt waldija kapa klusums. Herolds nonehma zepuri un tad skanà balsi nolasija nahwes spreedumu.

Kad lasitajs noteesatem par wainu mineja nodewibu, Leons winu peepeschi pahrtrauza:

— Naw teesa! Ne nodewiba bij muhsu mehrkis, bet dsimtenes labklahjiba. Tapehz ari nebihstamees mirt. Lasot tahlak!

Puhli atskaneja kluſa satschuktschanàs.

Kad spreedums bij nolasits, Wermudezs nodewa weenam no saweem kalpeem sawu melno mehteli un platmali. Saltu statu winsch usturkoja nelaimigos upurus, kureem wajadseja krist no wina spehzigàs rokas. Neskaitamas reises ispildidams breesmigo amatu winsch pee ta jau bij pilnigi peeradis un tas winu wairs nemaz neustrauza.

Kriss bij kahrtibà un Wermudezs jau gribeja dot saweem kalpeem sihmi, lai tee steepj upurus uz bluku, kad Leons peepeschi pagreesàs pret puhli un pazehla rokas uz augschu.

Spreeduma ispildītaji winu netrauzeja.

— Madrideeschi! — Leons sauza spehzigà, droschà balsì: — Mahs ejam nahwē taisni, ka Spanijas labà gribejàm gahzt Esparteru, kursch walsti wed postà. Zitu noluhku mums nebij. Ejam laimigi, ka waram mirt dsimtenes labà! ...

Puhlis sahka kustetees un schalkt. Peepeschi atskaneja:

— Nost ar Esparteru!

Marijai Kristinai bij taisniba, kad wina weesibàs pee Esparteru tam bij teikusi, ka Spanijas tauta ir nepastahwiga.

— Neaisskarat mani! — Leons ussauza Wermudezam kalpeem: — Es pats nolikschu galwu uz bluku.

Tad pagreesees pret bendi turpinaja.

— Luhdsu tikai weenu — nozehrt usreis man galwu.

— Esat meerigi. Luhdsat Deewu, — bij atbilde.

— Luhgsim! — Leons teiza uz Borso un wini abi nometàs zelos.

Puhli atskaneja raudaschana.

— Tee ir waroni! — kahda balss teiza.

— Nost ar Esparteru! — atkal atskaneja sauzeeni.

Olozaga kluſi sanehma aiz rokas Serano un peeskahros pee Prima.

— Waj juhs dsirdejàt tautas balsi? — Winsch kluſi teiza: — Ja, wini teescham ir waroni!

Leons bij pabeidzis luhgschanu un peezehlàs.

Karaleene un kalpone.

(Turpinajums).

Schinì azumirklì no ahrà sargu istabà eesteidsàs Prims un Olozaga

Prims, eeraudsijis noslehpumaino schahweju aiseejam, pahrsteigts apstahjàs un pee sewis kluſi noteiza:

— Munozs, herzogs Rianzares! ...

Olozaga pa to starpu jau bij pee eewainotà.

Bet tanì paschà azumirklì ari atskaneja augschà uz trepem soli, atspihdeja uguns un apkalpotaji steidàs lejà, lai uz pawaldones pawehli Serano eenestu winas preekschistabà un tad atsaukstu ahrstu.

Pawaldone wisam notikumam gandrihs nemaz nepeegreeza wehribu. Weenigi Izabela nosuhtija apjautatees par wina stahwokli.

— Sakat, ka seku nebuhs? — Franzisks atbildeja karaleenes suhtitam.

Eewainojums taklà nebij bihstams, bet tikai bij lehris asins dsihslas un nopluhdis daudz asinu.

Tà Franzisks eesahka eepasihstees ar Madrides galma noslehpumeem.

7. Nahwes sods.

1843 gadà 5. septembrì agri no rihta uz Madrides eelam atskaneja bungu troksnis, kas speeda eedsihwotajus uzlekt kahjàs.

Schinì deenà uz Pedro laukuma bij nolikta nahwes soda ispildischana pee generaleem Leona un Borso.

Tà tad wezojam bendem, kursch sawà muhschà bij winà saulè otrreizijis ne weenu ween noteesato, schodien bij preekschà diwkahrtigs darbs.

Schafots soda ispildischanai jau bij gataws uz mineta Pedro laukuma un lihdz ko atskaneja bungu skanas, laudis steidzàs turp. Baigu, nospeedoschu

darit, jabob tuhlin faimem bariba wislabak no rubens atlikuschi rahmischi ar medu. Ja rahmischos medus sazukurojis, tad labak pasneegt karstâ uhdenî atschkaiditu medu, nemot weenu daku uhdena pret 3 dakam medus. Kur medus naw, tur war dot lihds wahrischanai sasilditu zukur-sihrupu (atdsesetu, kamehr remdens), kursch pagatawots no 3 dakam zukura un 1 dakas uhdena. — Pasneegt mehds wisai daschadi, gan no stikla waj koka ehdinameem trauzineem. Kur tahdu naw, dod lehsenâ schkihwî un wirsû usleek sagreestus salmus, lai bites neapslihktu. Ari klutscha stropâ tà darijuschi. Daschi pat rupjas maises reezeenu apsmehrejuschi ar medu un eelikuschi kluzî, bet bites ehduschas tà medu kà ari maisi (puteklischu weetâ?).

Kur bites sahk wisai agri perinàt, war rostees ari saimê slahpes. Parasti saime arween kahdu Aeju tura atwahkotu. Medus peewelk mitrumu no gaisa, un ar schahdâ zelâ sakrahjuschos uhdeni saimei peeteek. Bet kad jakopj peri un medus patehrê wairak, tad uhdena peetruhkst, robas slahpes un bites trokschno. Jo bihstamak, ja seemas baribai ir tahds medus, kas ahtri sazukuro. Tad mitruma melledumas bites atwahko daudz schuhnu un zeetos medus kristalus nomet uz grihdu. Parasti tad bitem ari usnahk zaureja. Der tad pasneegt stiprak atschkaiditu medu un uhdeni ar sahls peedewu.

Daudz bischkopju, kuri neprot noklausitees, kà bites seemo. Bet ar labu gribu to drihz war eemanitees, tà ka nebuht newajag bites trauzet un peebausit pee stropa. Kad sahk peetruhkt baribas, tad sahkumâ saime ari trokschno, bet wehlak tikai sluši schnahz.

Pehz nekahrtigas seemoschanas daschureiz ari mahte eet bojà, un tad saime nemeeriga, pat trokschno. Tur nu bischkopis neka nespehj lihdset, kà wehlak, saimes pahrluhkojot, par to pahrleezinatees un tad tahdai besmahtes saimei waj nu peelikt zitu mahti, waj scho saimi peeweenot. Mahti perinàt te neatmaksajas, waj pat naw eespehjams, jo wislabakâ gadijumâ tad dabon wahju saimi, kura neeestiprinas pat lihds rudenim.

Schogad buhtu jausmanas, lai, tiklihds gaiss atlauj, waretu saimes pahrluhkot. Daudzreiz pehz weenas siltas deenas usnahk atkal waj nu wehjsch, waj leetains laiks. Tahda siltaka deena bischkopim jaisleeto. Ja redz perus un medus krahjumu, tad war buht apmeerinats. Pilnigu rewisiju war turet wehlak, bet labi, ja seemas netihrumus war aiswahkt kautzik jau tagad. Pilnigu tihrischanu isdara siltakâ laikâ. „S."

Laikraksstu apskats.

Loti nogauschas „Jaunà Deenas Lapa" par to, ka wispahr plaschi pasihstamais, popularais un no saweem draudses lozekleem loti eezeenitais Krimuldas draudses gans, mahzitajs Ehrmanis, eeteiz saweem draudses lozekleem lasit kreetnas grahmatas, starp tàm ari bibeli un dseesmu grahmatu. Draudse ari klausot sawam eemihlotam mahzitajam un lihds ar to sohbot interese pret sarkano lubam. Gan sarkanee buhschigi nemotees, bet welti — newarot weetejo sabeedribu atsaabinàt no teem eeskateem, kurus sludina mahzitajs, jeb ar ziteem wahrdeem sakot — newar nolaupit to labako, kas wineem ir un to sagahnit. Ka retee sarkanee senki, kuri sche wehl usglabajuschees kahdà tumschà aisstrahdnekê, to grib, par to naw schaubu, jo — katrs welns wehlas, lai buhtu daudz melnu!

Par sanàm freweetem Slokà „Jaunà Deenas Lapa" rakta, ka tàm „neesot kauns schuhrot sokumballês zauràm naktim kruhmajos ar jaunkungeem, bet gan esot kauns nodotees nopeetnàm leetam." Pilnigi pareizi. Un par to winas war pateiktees sawai skolotajai, minetai „lapai".

Kà mehds rihkotees oposizijas wihri par to leeku reizi bod leezibu wehlesch nas Wentspils Latweeschu Krahj Aisdewu Sabeedribâ, kurà oposizijas wihri peelaiduschi **46 nebeedrus** un tà tikuschi pee „uswaras". Netihri, negodigi lihdzeli, tas parasti ir oposizijas „spehls".

Eekschseme.

Selta naudas apgrosibas pawairoschanu nolehmusi finanschu mini rija, jo schis naudas apgrosiba lihds schim pastahwigi pamasinojusies dehl tam, ka publikai ehrtibas dehl wairak patihkot papihra nauda. Lai nu pabalstitu selta ruhpneezibu, tad waldiba wairak neká lihds lschim laidischot apgrosibâ selta naudu. Eerehdneem pagaidam $^3/_4$ algas ismaksaschot selta naudâ.

Asefs Peterburgâ neesot, — raksta „Now. Wremja" kahds leetas apstahkku pasinejs. Ja winsch buhtu ari eeradees, tad turetos slepeni, jo zitadi polizija to apzeetinatu darbu leetu dehl. Bet tam materialâ sinâ wina apstahkli esot behdigi un ne sposchi, kà bij raksits.

Maskawa. Jauna Wiskreewijas liga wenerisku slimibu apkaroschanai nupat nodibinata Maskawâ. Nodibinatas 4 sekcijas: netikumibas apkaroschanas, dsimuma audsinaschanas, isglihtibas un statistika.

Kaunas guberna. Leetawas un Kursemes jauneezeltais katolu biskaps Karewitschs eestahschotees amatâ 6. maijâ, pehz kam tuhlit isdarischot pahrluhkoschanas zokojumu neween pa Leetawas draudsem, bet ari pa Kursemi, kur Jaun-Leepajâ eeswehtischot katolu basnizas buhwes weetu.

Warschawa. Nomirusha schihda guhstischana notikusi schinis deenâs Warschawâ. Sw. Gara slimnizâ nomiris kahds schihds un nonests uz mironu kambari, lai pehz Leelbeenam mironi ussichkatitu un ismekletu. Schihdeem tas nebijis pa prahtam. Padabujuschi behru ratus, wini eelaususchees mironu kambarî, nolaupijuschi mironi, eelikuschi behru ratos un loiduschees mukt, bet — polizija scho sawado behgli nokehrusi un atweduši atpakal, kur tam gribot, negribot bij jalaujas greest.

Baltija.

Freidenbergas muischelê, Rigas tuwumâ, nakti uz 5. aprili nosagts firgs ar pajuhgu 500 rbl. wehrtibâ muischneeku laukstaimneezibai, kurai Rigâ ir tà sauktà Zentralpeenotawa. p.

Jaunpils Lausenos nakti uz 6. aprili atlausta klehts un nosagtas Paulam Sneebzei daschadas mantibas par 126 rbl. p.

Saldus. Pag. gadâ muhsu „ihstais zentralneeks" B ar wisàm „maltem" isgahdaja to, ka sche tika sarihkoti Zentralbeedribas kursi. Bet uz scheem kursteem beemschehl klausitaju masak par 2 nam bijis un wairak par 12 ari ne. Un redzeet, ko R. Zentralbeedriba sawâ pag. gada pahskatâ sino, ka uz scheem kursteem esot bijuschi weseli 44 kursini! Waj schis peewehrs nerakstuto to „saturu", kahds pateesibâ ir wiseem Zentralbeedribas leelibu rakstteem. Ko lai bara, tà jau tanî pasaulê ir, ka „tukscha muza tahku skan".

—m—

Leepaja. Leelbeenas swehtki pagahja scheit garigâ sinâ sewischki swinigi. Agrâ rihtâ, pulksten 5, basnizenus sweizinaja Jaunekku beedribas musikas koris no basnizas torna ar Leelbeenas dseesmas skanam „Lez saule, dej saule". Jaukâ, klusâ rihtâ musikas skanas tahlu pluhda pahr wisu pilsehtu. Boreem nahza pa wisàm eelam laudis uz basnizu, kura bija tà pahrpildita, ka basnizas sehtâ un tirgus laukumâ atradàs wehl daudz laudis, kuri wairs netika eesschâ. Swehtku beewakalposchana tika eewadita ar spehzigeem ehrgeku akordeem. Pahri par tuhkstoti sapulzejuschees behrni nodseedaja wairak Leelbeenas dseesmas. Pee eeejas tika isdalitas ihpaschas dseesmu lapinas ar wirsrakstu „Dsihwibas Kunas", par to mahzitajs Dr. W. Sandera kgs fazija sirsnigu runu. Ahrâ ejot no basnizas atkal atskaneja no torna musikas skanas. — Neaismirstams paliks schis sooschais Leelbeenas rihts katram, kas balibu nehma pee beewakalposchanas; kà no agra rihta, tà lihds wehlam wakarom muhsu Annas draudzei bij wisadas garigas sapulzes gan basnizâ, gan Misiones beedribâ, — kà ari zeetumâ mahzitajs Dr. W. Sandera kungs noturejа beewakalposchanu. Un kas ween apmekleja schis sapulzes, peedsihwoja swehtigus Leelbeenas swehtkus.

—Ks.

— Pilsehtas galwa aisbrauzis uz Peterburgu projektetà Wilnas-Ponewescha-Jelgawas Rigas dselszela buhwi, jo tas pamasinaschot pretschu peeweschanu Leepajai.

Ārzemes.

Sweedrijas wehleschanu isnahkums.

Ar wehleschanas isnahkumu koti apmeerinati brunoschanàs peekriteji. Tas isliksees pehz wehleschanu isnahkuma ehrmoti, jo konserwatiweem, kuri ihstenibâ teek skaititi par brunoschanàs peekritejeem, majoritates nemas wehl naw. Eewehleti, proti, 86 konserwatiweem jeb labee, 71 liberalis un 78 sozialisti, kamehr preeksch tam sweedru tautas weetneeku nams sastahweja no 64 labajeem, 102 liberaleem un 64 sozialisteem. Bet sweedru awises apgalwo, ka ari liberali neesot brunoschanàs pretineeki un starp wineem un labajeem esot domu starpiba tikai atteezibâ uz flotes pawairoschanu un apmahzischanu seemas kara darbos, kurâs leetâs tomehr weegli panahkschot weenoschanos. Brunoschanàs projektu isweschana lihds schim tikai tadehl nokaweta, ka liberalâ ministrija sewischki steidzigas wehribas tam nepiegreesusi. Wehleschanu isnahkums esot tik labs, kahdu labee to nemas nezewejuschi sagaidit.

Janogaida, waj konserwatiwo zeribas peepildisees, jo, kà jau teikts, pehz wehleschanu isnahkuma majoritates weeneem pascheem wineem naw.

Anglija. Ulstereeschi apgahdajuschees ar eerotscheem, tahdas sinas nahk no Belfastes. Nakti no 11. uz 12. aprili Ulsteras juhremalâ no diweem twaikoneem nokrautas malâ pawisam 70,000 sliites un pusmiljons patronu preeksch Ulsteras sawwaleeku armijas. Lai to isdaritu, tad ulstereeschu wadoni mobilisejuschi wisus sawus sawwaleekus, kuru salasijees 40,000 wihru, un tee tad, apbrunojuschees nuhjam, weeni eelenkuschi wisus robeschsargus un polizistus un pahrejee zehluschi malâ no twaikoneem eerotschus un muniziju, kas wiss tad isdalits starp sawwaleekeem.

Zaur ulstereeschu tahdu rihzibu waldiba gluschi pahrsteigta un waldibas laikraksti eeteiz spert pret ulstereescheem stingrus soius un atnemt teem eerotschus. Bet waldiba ihpaschi tagad gan sargasees isleetot waru pret ulstereescheem.

Riga.

„Jaunajâ Teatri", kà „Ds. W." sino, atkal sahkusies ruhgschana un akteeru „tauta" atkal gribot zeltees pret sawu despotisko un sozialdemokratisko wadoni Aseri un ta partiju.

Behrnu swehtki. Suworowa eelâ 71. 20. aprilî pulksten 3 pehz pusdeenas behrnu swehtki lihds ar Sehnu Nodaku gada swehtkeem.

Mahz. Griners un diakons K. Brehkis.

Tornakalna Lutera draudses „pretalkohola wakars" 20. aprilî, pulksten 7 wakarâ, elementarskolâ, Teltsi eelâ 2. Eeeja brihwa.

Diakons K. Brehkis.

Strahdneeku giftetaju komitejs meklejot Rigâ, kà „Djen" sino. Sakarâ ar to isdaritas plaschas kratischanas starp fabrikas „Kautschuk" strahdneekeem.

„Slawenà Raina" wehl jo „slawenakàs" lugas „Uguns un nakts" simtkahrtejàs israhdes jubileju bij sarihkojis 15. apr. Jaunais Teatris uzwedot J. Raina no Pumpura nosperto „Lahtschplehsi", kuru pahrtaisijis par „Uguni un Nakti". Uz scho israhdi Rainis bij atsuhtijis ihpaschu prologu, kurâ nebij warejis atturetees neeepinis ari daschus wahrdus no bibeles, lai ta brahdotu ori pee kristigas tizibas swehtuma sagahnischanas. Sarodusches bij wisi sarkanee kapitalisti ar Rumpmuischas celas proletareeti „wezo Augustu" preekschgalâ un beidzot ar ziteem teewakeem un masak eewehrojameem. Strahdneeku bij maz. Redzoms, teem apnikusi schi ugunoschana, jeb pareizak sakot, sweja pa nakti. —n—

Slepkawiba kaujotees? 22. martâ no Kihschu esera iziwilka 16 Irkuzkas husaru pulka 2. eskadrona jaunako apakschoficeri, 24 gadus wezo Jewdokinu Schakowezu jau stipri satruhdejuschu. Winsch bija nosudis pehrn, 6. decembrî, un domaja pehz wina atrasschanas, ka winsch eeluhsis ledû un noslihzis, bet tagad radusches aisdomas, ka winsch diehrumâ kaujotees nosists un tad eesweests eserâ. Mineta 6 decembrî winsch ar sawu deenesta beedri Leontiju Pestunowu aisgahjuschi bez atlaujas uz Wilhelmines Nahtrites pahrtikas preischu pahrdotawu aiz kasarmem pee Leisarmescha un tur kreeini sadehruschees alu un degwihnu. Tad tur atnahkuschi ari daschi ziti saldati un to starpâ ari 1. eskadrona saldats Dubows, ar kuru Schakojewam izzehlusies kilda un pirmejais usbruzis un sabzis sist Schakoweju. Neparedzedams neko labu, Pestunows aisteidzees uz kasarmi un redzejis no tureenes Schakoweju behgam pa klajumu. Schakowezam bijuschi ap 5 rbl. naudas klaht, bet kas ar winu notizis, to Dubows neesot eewehrojis, jo bijis jau ap plkst. 5 wakarâ; bet kasarmes tas wairs nepahrnahzis. Ap plkst. $^1/_2$7 wakarâ 4 husaru pulka saldati eerabuschees Grinzewischa alus pahrdotawâ netahku no kasarmes Tscheekurkalnâ 2. ielâ Nr 43 un prasijuschi degwihnu un alu, bet Grinzewischs

---

— Ar beewu, draugi! ... Uz redzeschanos! — winsch teiza, un tad pee bendes bluka peegahjis meerigi nolika uz ta galwu.

Azumirkli wehlak saules staros nosibeja nahwigais eerozis un noteesatâ galwa noripoja pee klahtesoscho leezineeku kahjam.

Tagad nahza Borso reise. Redzot sawa drauga breesmigo nahwi, winam wajadzeja buht satrizinatam, bet — winsch bij apbrihnojami meerigs.

— Es tew peedodu, Esparter! — winsch meerigi issauzàs peeeedams pee bluka un nolikdams uz ta galwu.

Borso pehdejee wahrdi dsirdi satrizinaja Serano un abus wina draugus.

Wehl azumirklis, un Borso bij turpat, kur wina beebris.

— Nu, tagad mehs pehz wisa scha daudz ko waram meerigi usluhkot! — Franzisks teiza saweem beedreem atitahjot sawa weetu.

Tee tikai peekrisdami palezija galwas.

Bet puhlî wehl ilgi skaneja naidigi sauzeeni:

— Nost ar Esparteru!

8. Baigs paregojums.

Kahdâ no nahkotscheem wakareem jaunà karaleene Isabela stahweja sawâ buduarâ un peepalihdzot markisei Bewillai mehginaja usgehrbt greznu ujwalku.

Isabelas wezà aukle, kura nekad ne ar ko nebij meerâ un par wisu schaubijàs, ari tagad neapmeerinata laut ko pee sewis murminoja.

Pa atwehrto logu pluhda istabâ no mehneschа sudrabainas gaismas pilnà dahrza salda seedu smarscha.

(Turpmak wehl.)

Par sanàm freweetem Slokà „Jaunà Deenas Lapa" rakta, ka tàm „neesot kauns schuhrot sokumballês zauràm naktim kruhmajos ar jaunkungeem, bet gan esot kauns nodotees nopeetnàm leetam." Pilnigi pareizi. Un par to winas war pateiktees sawai skolotajai, minetai „lapai".

Kà mehds rihkotees oposizijas wihri par to leeku reizi bod leezibu wehlesch nas Wentspils Latweeschu Krahj Aisdewu Sabeedribâ, kurà oposizijas wihri peelaiduschi **46 nebeedrus** un tà tikuschi pee „uswaras". Netihri, negodigi lihdzeli, tas parasti ir oposizijas „spehls".

Eekschseme.

Selta naudas apgrosibas pawairoschanu nolehmusi finanschu mini rija, jo schis naudas apgrosiba lihds schim pastahwigi pamasinojusies dehl tam, ka publikai ehrtibas dehl wairak patihkot papihra nauda. Lai nu pabalstitu selta ruhpneezibu, tad waldiba wairak neká lihds lschim laidischot apgrosibâ selta naudu. Eerehdneem pagaidam $^3/_4$ algas ismaksaschot selta naudâ.

Asefs Peterburgâ neesot, — raksta „Now. Wremja" kahds leetas apstahkku pasinejs. Ja winsch buhtu ari eeradees, tad turetos slepeni, jo zitadi polizija to apzeetinatu darbu leetu dehl. Bet tam materialâ sinâ wina apstahkli esot behdigi un ne sposchi, kà bij raksits.

Maskawa. Jauna Wiskreewijas liga wenerisku slimibu apkaroschanai nupat nodibinata Maskawâ. Nodibinatas 4 sekcijas: netikumibas apkaroschanas, dsimuma audsinaschanas, isglihtibas un statistika.

Kaunas guberna. Leetawas un Kursemes jauneezeltais katolu biskaps Karewitschs eestahschotees amatâ 6. maijâ, pehz kam tuhlit isdarischot pahrluhkoschanas zokojumu neween pa Leetawas draudsem, bet ari pa Kursemi, kur Jaun-Leepajâ eeswehtischot katolu basnizas buhwes weetu.

Warschawa. Nomirusha schihda guhstischana notikusi schinis deenâs Warschawâ. Sw. Gara slimnizâ nomiris kahds schihds un nonests uz mironu kambari, lai pehz Leelbeenam mironi ussichkatitu un ismekletu. Schihdeem tas nebijis pa prahtam. Padabujuschi behru ratus, wini eelaususchees mironu kambarî, nolaupijuschi mironi, eelikuschi behru ratos un loiduschees mukt, bet — polizija scho sawado behgli nokehrusi un atweduši atpakal, kur tam gribot, negribot bij jalaujas greest.

Baltija.

Freidenbergas muischelê, Rigas tuwumâ, nakti uz 5. aprili nosagts firgs ar pajuhgu 500 rbl. wehrtibâ muischneeku laukstaimneezibai, kurai Rigâ ir tà sauktà Zentralpeenotawa. p.

Jaunpils Lausenos nakti uz 6. aprili atlausta klehts un nosagtas Paulam Sneebzei daschadas mantibas par 126 rbl. p.

Saldus. Pag. gadâ muhsu „ihstais zentralneeks" B ar wisàm „maltem" isgahdaja to, ka sche tika sarihkoti Zentralbeedribas kursi. Bet uz scheem kursteem beemschehl klausitaju masak par 2 nam bijis un wairak par 12 ari ne. Un redzeet, ko R. Zentralbeedriba sawâ pag. gada pahskatâ sino, ka uz scheem kursteem esot bijuschi weseli 44 kursini! Waj schis peewehrs nerakstuto to „saturu", kahds pateesibâ ir wiseem Zentralbeedribas leelibu rakstteem. Ko lai bara, tà jau tanî pasaulê ir, ka „tukscha muza tahku skan".

—m—

Leepaja. Leelbeenas swehtki pagahja scheit garigâ sinâ sewischki swinigi. Agrâ rihtâ, pulksten 5, basnizenus sweizinaja Jaunekku beedribas musikas koris no basnizas torna ar Leelbeenas dseesmas skanam „Lez saule, dej saule". Jaukâ, klusâ rihtâ musikas skanas tahlu pluhda pahr wisu pilsehtu. Boreem nahza pa wisàm eelam laudis uz basnizu, kura bija tà pahrpildita, ka basnizas sehtâ un tirgus laukumâ atradàs wehl daudz laudis, kuri wairs netika eesschâ. Swehtku beewakalposchana tika eewadita ar spehzigeem ehrgeku akordeem. Pahri par tuhkstoti sapulzejuschees behrni nodseedaja wairak Leelbeenas dseesmas. Pee eeejas tika isdalitas ihpaschas dseesmu lapinas ar wirsrakstu „Dsihwibas Kunas", par to mahzitajs Dr. W. Sandera kgs fazija sirsnigu runu. Ahrâ ejot no basnizas atkal atskaneja no torna musikas skanas. — Neaismirstams paliks schis sooschais Leelbeenas rihts katram, kas balibu nehma pee beewakalposchanas; kà no agra rihta, tà lihds wehlam wakarom muhsu Annas draudzei bij wisadas garigas sapulzes gan basnizâ, gan Misiones beedribâ, — kà ari zeetumâ mahzitajs Dr. W. Sandera kungs noturejа beewakalposchanu. Un kas ween apmekleja schis sapulzes, peedsihwoja swehtigus Leelbeenas swehtkus.

—Ks.

— Pilsehtas galwa aisbrauzis uz Peterburgu projektetà Wilnas-Ponewescha-Jelgawas Rigas dselszela buhwi, jo tas pamasinaschot pretschu peeweschanu Leepajai.

Ārzemes.

Sweedrijas wehleschanu isnahkums.

Ar wehleschanas isnahkumu koti apmeerinati brunoschanàs peekriteji. Tas isliksees pehz wehleschanu isnahkuma ehrmoti, jo konserwatiweem, kuri ihstenibâ teek skaititi par brunoschanàs peekritejeem, majoritates nemas wehl naw. Eewehleti, proti, 86 konserwatiweem jeb labee, 71 liberalis un 78 sozialisti, kamehr preeksch tam sweedru tautas weetneeku nams sastahweja no 64 labajeem, 102 liberaleem un 64 sozialisteem. Bet sweedru awises apgalwo, ka ari liberali neesot brunoschanàs pretineeki un starp wineem un labajeem esot domu starpiba tikai atteezibâ uz flotes pawairoschanu un apmahzischanu seemas kara darbos, kurâs leetâs tomehr weegli panahkschot weenoschanos. Brunoschanàs projektu isweschana lihds schim tikai tadehl nokaweta, ka liberalâ ministrija sewischki steidzigas wehribas tam nepiegreesusi. Wehleschanu isnahkums esot tik labs, kahdu labee to nemas nezewejuschi sagaidit.

Janogaida, waj konserwatiwo zeribas peepildisees, jo, kà jau teikts, pehz wehleschanu isnahkuma majoritates weeneem pascheem wineem naw.

Anglija. Ulstereeschi apgahdajuschees ar eerotscheem, tahdas sinas nahk no Belfastes. Nakti no 11. uz 12. aprili Ulsteras juhremalâ no diweem twaikoneem nokrautas malâ pawisam 70,000 sliites un pusmiljons patronu preeksch Ulsteras sawwaleeku armijas. Lai to isdaritu, tad ulstereeschu wadoni mobilisejuschi wisus sawus sawwaleekus, kuru salasijees 40,000 wihru, un tee tad, apbrunojuschees nuhjam, weeni eelenkuschi wisus robeschsargus un polizistus un pahrejee zehluschi malâ no twaikoneem eerotschus un muniziju, kas wiss tad isdalits starp sawwaleekeem.

Zaur ulstereeschu tahdu rihzibu waldiba gluschi pahrsteigta un waldibas laikraksti eeteiz spert pret ulstereescheem stingrus soius un atnemt teem eerotschus. Bet waldiba ihpaschi tagad gan sargasees isleetot waru pret ulstereescheem.

Riga.

„Jaunajâ Teatri", kà „Ds. W." sino, atkal sahkusies ruhgschana un akteeru „tauta" atkal gribot zeltees pret sawu despotisko un sozialdemokratisko wadoni Aseri un ta partiju.

Behrnu swehtki. Suworowa eelâ 71. 20. aprilî pulksten 3 pehz pusdeenas behrnu swehtki lihds ar Sehnu Nodaku gada swehtkeem.

Mahz. Griners un diakons K. Brehkis.

Tornakalna Lutera draudses „pretalkohola wakars" 20. aprilî, pulksten 7 wakarâ, elementarskolâ, Teltsi eelâ 2. Eeeja brihwa.

Diakons K. Brehkis.

Strahdneeku giftetaju komitejs meklejot Rigâ, kà „Djen" sino. Sakarâ ar to isdaritas plaschas kratischanas starp fabrikas „Kautschuk" strahdneekeem.

„Slawenà Raina" wehl jo „slawenakàs" lugas „Uguns un nakts" simtkahrtejàs israhdes jubileju bij sarihkojis 15. apr. Jaunais Teatris uzwedot J. Raina no Pumpura nosperto „Lahtschplehsi", kuru pahrtaisijis par „Uguni un Nakti". Uz scho israhdi Rainis bij atsuhtijis ihpaschu prologu, kurâ nebij warejis atturetees neeepinis ari daschus wahrdus no bibeles, lai ta brahdotu ori pee kristigas tizibas swehtuma sagahnischanas. Sarodusches bij wisi sarkanee kapitalisti ar Rumpmuischas celas proletareeti „wezo Augustu" preekschgalâ un beidzot ar ziteem teewakeem un masak eewehrojameem. Strahdneeku bij maz. Redzoms, teem apnikusi schi ugunoschana, jeb pareizak sakot, sweja pa nakti. —n—

Slepkawiba kaujotees? 22. martâ no Kihschu esera iziwilka 16 Irkuzkas husaru pulka 2. eskadrona jaunako apakschoficeri, 24 gadus wezo Jewdokinu Schakowezu jau stipri satruhdejuschu. Winsch bija nosudis pehrn, 6. decembrî, un domaja pehz wina atrasschanas, ka winsch eeluhsis ledû un noslihzis, bet tagad radusches aisdomas, ka winsch diehrumâ kaujotees nosists un tad eesweests eserâ. Mineta 6 decembrî winsch ar sawu deenesta beedri Leontiju Pestunowu aisgahjuschi bez atlaujas uz Wilhelmines Nahtrites pahrtikas preischu pahrdotawu aiz kasarmem pee Leisarmescha un tur kreeini sadehruschees alu un degwihnu. Tad tur atnahkuschi ari daschi ziti saldati un to starpâ ari 1. eskadrona saldats Dubows, ar kuru Schakojewam izzehlusies kilda un pirmejais usbruzis un sabzis sist Schakoweju. Neparedzedams neko labu, Pestunows aisteidzees uz kasarmi un redzejis no tureenes Schakoweju behgam pa klajumu. Schakowezam bijuschi ap 5 rbl. naudas klaht, bet kas ar winu notizis, to Dubows neesot eewehrojis, jo bijis jau ap plkst. 5 wakarâ; bet kasarmes tas wairs nepahrnahzis. Ap plkst. $^1/_2$7 wakarâ 4 husaru pulka saldati eerabuschees Grinzewischa alus pahrdotawâ netahku no kasarmes Tscheekurkalnâ 2. ielâ Nr 43 un prasijuschi degwihnu un alu, bet Grinzewischs

peeprasijis eepreeksch famaksu. Par to saldati saskaitischees, weens pat usbruzis wina seewai ar nasi, bet ta iswairijusès. Otrs isdausijis logu, pehz kam wisi aisgahjuschi. Otrâ dienâ weens no scheem saldateem atnahzis un teizis, ka logu isdausijis Jewdokins Schakowezs. Tagad leetai dots likumigs wirseens un Grinzewitschi ar Nahtriti jau nopratinati.

p.

Jelgawa.

Teatra israhdi sarihko Jelgawas Latw. Amatneeku Palihdsibas Beedriba 20. aprilî Jelgawas Latweeschu Beedribas namâ sawa karogaswehtkos. Israhdìs Wiljama Schekspira leelo behdu lugu 5 zehleenos „Otello". Pehz wairakàm balaganu lugam, kahdas pehdejâ laikâ uswestas, „Otello" israhde nahk ihstas mahksliis zeenitajeem kà ganbarijums. Ari israhdes wadibu ir kreetnàs rokàs: to usnehmees Reinholds Weizs no Rigas Latweeschu teatra. Wisu to eewehrojot waram tikai us filtako eeteikt scho israhdi apmeklet. Teatra sahkums pulksten 7½ wakarâ. Starpbrihschos spehlès Archangelogorodskas balalaiku orkestrs kapelmeistera Kulikowska wadibâ.

Dsihwot apnizis. Rigas politechnikas students Konstantins P., kursch dsihwo pee saweem wezakeem Rigâ, atbrauzis uz Jelgawu golu daritees. 14. apr. tas gribejis no „Sakâ" tilta mestees Drikfnâ no kura sola to atturejis uz postena stahwoschais gorodowojs. Polizijas waldê winsch paskaidroja, ka wina dsihwibai neesot wairs nekahdas wehrtibas, jo wiss esot apnizis lihdz kaklam. Par notikuscho sastahdija protokolu un dsihwot apnikuscho atlaida.

Pahrdrukaschana atsleegta.

Semgaleeschu brihwibas kari 13. gadusimtenî.

(Turpinajums).

4. Semgaleeschu pirmais karsch ar Rigas bihskapu.

Zaur sawu politisko isweizibu bihskaps Alberts bija apweenojis Lihbiju un Latgali par weenu Sw. Marijas walsti un bija nodroschinajis jaunàs walsts deenwidu robeschas zaur draudsibu ar Semgales kehninu Weestartu. Pehz tam Alberts wareja brihwi rihkotees pret igauneem, kuri desmit gadu sihwâ zihnâ top no latgaleescheem un lihbeescheem galigi pahrwareti. Tohdâ kahrtâ wisa Igaunu seme teek peeweenota pee Latwijas jeb Sw. Marijas walsts. Kad nu bihskaps tahdâ kahrtâ bija nostiprinajees wisàs semès uz seemeleem no Daugawas, winsch peegreesa atkal usmanibu Semgalei, ar kuru lihdz schim bija turejis nepahrtrauktu draudsibu 20 gadus. Bihskaps schoreis meera zelâ leek Weestartam preekschâ eestahtees Sw. Marijas walstî un atsiht pahwesta wirswaldibu, jo tahdâ kahrtâ notiktu wisas Latwijas galiga apweenoschana un lihdz ar to nostiprinaschana. Bet Weestarts uz scho preekschlikumu negribeeet, bet wehlas labak usturet Semgales pilnigu neatkaribu, jo galwenais, kas semgaleeschus no Latwijas apweenoschanas atbaidija, bija sweschà tiziba, kura zaur to tiktu usspeesta. Bet weena daka Semgales kungu un bajaru bija zitadàs domàs. Tee bija meschotneeschi jeb Bauskas nowada semgaleeschi. Schee sagahja wiswairak robeschàs ar Sw. Marijas walsti: austrumos ar sehkeem, kuri ari bija atsinuschi bihskapa wirswaldibu, un seemeklos pee Daugawas ar Lihbiju. Bez tam Meschotnes jeb Bauskas nowads bija wisawairak apdraudets no leischu usbrukumeem, un tadehl meschotneeschi sweehràs wairak uz Latwijas apweenoschanos, lai ari zaur to pa dalai zeestu Semgales atstahwiba. Bez tam Rigas bihskaps bija peesolijis Meschotnes kungeem daschadas priwilegijas un preekschrozibas, kamehr Weestarts bija koti bargs un stingrs patwaldneeks, kursch muischneekeem nekahwa daudz wakas un stingri stahweja ari par plaschako lauschu schkiru interesem. Wisi schee apstahkli kopâ rada meschotneeschu atkrischanu no Weestarta, kuru, saprotams, weizinaja ari wehl bihskapa nauda. Schis bija pirmais gadijums pee semgaleescheem, kur wineem suba weenprahtiba, un tas leezinaja ari par teem nopeetnajeem eemesleem, kuri scho schkelschanos issauza: pirmkahrt, Latwijas apweenoschanàs, kura wareja saistit baschu labi domojoschu zilweku, un, otrkahrt, semgaleeschu muischneezibas priwilegiju pawairoschanàs, kas wareja peewilkt wairak muischneezibu pee Rigas bihskapa. Rigas bihskaps, pehz ahrsemju parauga, bija eewehrojami paplaschinajis Latgales, Sehlijas un Lihbijas eebsimtàs muischneezibas (resp. kungu un bajaru) teesibas, un itin dabigi, pehz tahdeem pat labumeem wareja sahkt karot ari Semgales muischneeziba. Lihdz tam laikam Latwijâ gan pastahweja pilniga semes priwatihpaschuma kahrtiba (alodialkahrtiba) tikpat pee muischneeku, kà pee semneeku kahrtàm, bet katra kahrtà bija par sewi **brihwa** (latweeschi bija brihwa tauta sabeedriskà sinâ), nebija nekahdas dsimtbuhschanas, nedz pahrleekas weenkahrscho lauschu kahrtas atkaribas no muischneekeem. Wisas kahrtas weenadâ mehrâ bija padotas walsts likumeem un katrai bija sawi peenahkumi teeschi pret walsti. Tohdâ kahrtâ latweeschu toreisejâ walsts un sabeedriskà kahrtiba atzahdinaja tagadejo XX. gadusimtena moderno Eiropas kahrtibu. Wakaru Eiropâ, turpreti, tai laikâ t. i. 13 gadusimtenî sahka jau atmihstitees dsimtbuhschana un lauschu likumigà atkariba no muischneekeem. Muischneeki tur sanehma sawas semes uz lehnu teesibàm (waldischanas teesibam) no semes wirswaldneekeem (kehnineem, bihskapeem u. t. t), un par to garanteja waldneekeem sinamas nodewas un sinamu karaspehku tara gadijumâ. Pahr sawa nowada laudim tahdi lehnu muischneeki dabuja brihs ween neaprobeschotu kungu teesibas un waru, jo no feodalàs walsts stahwokla tahdas waras muischneekeem wajadseja, lai waretu peedsiht nodewas un isrihkot karawjus. Tahdâ kahrtâ Wakaru-Eiropâ semes waldneeki newaldija pahr tautu teeschi, bet zaur muischneezibas starpneezibu.

Tahdu kahrtibu eeweda ari bihskaps Alberts Latwijâ. Senâ latweeschu muischneeziba labpraht pahrmainija sawu agrako semes priwatihpaschuma waldischanas kahrtibu (alodialkahrtibu) pret lehnu kahrtibu, lai tikai waretu dabut leelaku waru pahr laudim, un lihdz ar to, saprotams, ari pahr to semi, kas semneekeem peedereja. Priwatihpaschums pats par sewi leelus labumus toreis nedewa, jo muischneeks tikai zaur saweem personigeem puhlineem un kahrtigu saimneekoschanu wareja no semes labumus guht. Turpretim, atstihdami semes waldneeku par wisas semes ihpaschneeku un saņemdami no pehdejà semi leetoschanâ, lihdz ar to garantejot walsts eenahkumus un apsardsibu, muischneeki dabuja masamam teesibu ismantot bez sewischkas atlihdsibas lauschu darba spehku ari preeksch sawu muischu apstrahdaschanas. Tà muischneeki ar laiku tapa par tautiskeem semes waldneekeem jeb kungeem. Schahda walsts un lihdz ar to agrarkahrtiba, saprotams, stahweja daudz semak par senseno latweeschu brihwo schkiru un semes priwatihpaschuma kahrtibu, wina bija semakas sabeedriskas kulturas pasihme un nebija saweenojama ari ar nazionalo lauksaimneezibu. Bet muischneeku (bajahru) schkirai tas bija isdewigi un wina labpraht uz to eegahja. Pareisejee politiskee apstahkli to ari peelaida.

Semgales kehninsch Weestards nu bija stingrs wezwezàs latweeschu walsts un sabeedriskàs kahrtibas aizstahwis un nezaribeja muischneezibas waru paplaschinàt pehz Wakaru-Eiropas parauga. Tadehl ari no wina atkrieht daka muischneeku un peeweenojàs bihskapam. Weestarts, saprotams, ar stipru roku nemas atrituschos muischneekus nomeerinàt, bet lihdz ar to nahk galigà sadursmê ar Rigas bihskapu un Sw. Marijas walsti un no schi laika sahkàs ihsteesemgaleeschu brihwibas kari. Schee kari tika westi tikpat par semgales walsts patstahwibu, kà ari par latweeschu senseno walsts un sabeedriskò eekahrtu, par latweeschu ihpatnejo augsto sabeedrisko kulturu.

(Turpmak wehl.)

Telegrames.

17. (30.) aprilî.

Peterburga. Eeradàs tautas apgaismoschanas un kara ministris.

Riga. Fabrikâ „Motor" darbi ussahkti jem azrakeem noteikumeem. Masinataji naw peenemti atpakal darbà.

Waschingtona. Brasilijas suhtnis pasinoja Braijanam, ka Deenwidu-Amerikas walstis zenschas panahkt pameera noleegschanu. Sabeedrotàs Walstis tam ari peekriht, tikai ar noteikumu, lai pa pameera laiku meksikani nezaisskar amerikanis.

Kalkuta. Wihra ar kraso nodarija daudz posta. Schi gada rascha pilnigi pagalam. Aplausti koki, sacauti telegrafa wadi, isposlitti nami un nogalinati wairak zilweki.

Atbildigais redaktors: A. Purinsch.

Isdewejs: Sabeedriba „Latweeschu Awises".

J. Willumsons,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 33,
peedahwà leelâ iswehlê wisaugstakà labuma (194)
wihnus
sahkot no 30 k. pud. un dahrgakus. Wislabakos Reweles kilios par 25, 30 un 35 kap. kast. Pirmà labuma sprottes par 35 un 45 kap. kast. un daudz zitus konserwus un wairak sortes seerus. Sewischki katram eeteizams slawenais ahrsemes waligais kakao par 80, 90 un 100 kap. mahrzinà, kà ari swaigi bedsinatu un no wisseem eezeenitu kafiju no Augusta Menzendorfa. Tehjas no wissslawenak. firmam ar 15% r.
Tikai pirmà labuma preze.

Gatawu drehbju spezialmagasina (134)
„Rigas Basars"
Jelgawâ, Katolu eelâ 12,
peedahwà pawasara sesonai gatawas
dahmu, kungu un behrnu drehbes,
pehz Parises un Wihnes jaunakàs modes

Dahmu nodaļa:				Kungu nodaļa:	
Mehteli no	7	lihdz	60 rubl.	Swahrku uswalki no	30—60 r.
Manto	„ 10	„	35 „	Mehteli	„ 8—35 „
Jakas	„ 3	„	20 „	Kostimi	„ 8—30 „
Kostimi	„ 12	„	50 „	Sporta schaketes	„ 7—15 „
Swahrki no 150 k. lihdz 10 r.				Tuschurkas	„ 6—12 „
				Bikses no 150 k. lihdz 9 r.	

Uhdens zaurnelaidoschas drehbes. Formas uswalki. Skolneeku uswalki. Behrnu garderobes. Pirmklasiga apstellejumu ispildischana.
Laipna apkalposchana. Noteiktas zenas.

I-sabuma
sehklas
dabujamas pee
Fr. Araja,
Rigâ,
Alekfandra eelâ 36,
telefons 20 77,
kà: wisad. dahrsa sakņu, puku un lopbaribas augu sehklas, kà ari ahbolina, timotina, wihku, sehklas sihpolini u. t. t.

J. Osolina
apawu pahrdotawa un darbniza
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 11.
Turu krahjumâ
wisadus apawus,
peenem apstellejumus un isslabojumus par mehrenàm zenam. (187)

Ratneeks (stellmachers)
P. Hellmann.
Mana darbniza tagad atronàs
Jahna eelâ 2, blak, Jahna kapeem.
Pastellejumus ta jaunus, kà ari isslabojumus isdaru wis-drihsakà laikà. (206)

F. Schwarz & bd.
Jelgawâ, Katrinas eelâ 9.
Telefons 616. (181)
Urbschanas un aku buhwes eestahde.
Artesisku aku urbschana lihdz leelakajeem dsiļumeem pehz jaunakàs sistemas. Uhdens apgahdaschana pilsehtàs un uz laukeem. Technisks birojs. Mechanisku maschinu darbniza. Motoru un wisadu maschinu usrihkoschana un islaboschana.
Uhdens un twaika armaturu krahjums.
Uhdenswadu rores. Pumpsu un wehju motoru pahrdoschana par lehtàm zenam.

Ch. B. Michalitka
jannu un leetotu drehbju magasina
Rigâ, leelâ Sirgu eelâ Nr. 9, Pluhmes namâ, majas Kehninu eelas stuhri, telefons 65-42, peedahwà
wisas sesonas drehbes,
kà: dahmu un kungu sahbakus un kurpes, kungu mehteles pelerinus, schaketu uswalkus, hutes, zilindrus leelâ iswehlê par wislehtakàm zenam, bez tam musikas instrumentus, schujmaschinas, welosipedus, gramafonus, fotogr. aparatus, portjeras, leetus un saules sargus u. t. t. Fraku, swahrku, smokingu uswalkus isibrè. Leetotas leetas uspehrk. Sestdeenàs weikals slehgts.

Azu ahrsts

W. A. Gorbunows

Slimneeku peenemschana katru deenu no plkst. 8—9½ no rihta un no pulksten 3—5 deenâ tikai lihdſ 29. aprilim. No 29. aprila lihdſ 1. aug. slimneekus peenemschu tikai 1 reiſ ned., otrdeenâs, no pulksten 5—7 wakarâ. (293)

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 20. Telefons 912.

Jelgawâ,

Dr. Busch,

Katoku eelâ 20. Tel. 540. Eekſchejâs, ahdas, puhſchla un wener. ſlimibâs.

No 9—12 un no 6—8. Swehtdeenâs tikai no 9—12.

Praktiſks

biſchkopis,

wislabak, kurſch prot galdneeka darbu, wajadſigs L. L. E Sab. biſchkopibas ſekſijâ. Peeteiktees pee **K. Weſke** kga Jelgawâ, Katoku eelâ 46.

---

100 ſtrahdneezes

no 18—30 g. wezumâ atrod paſtahwigu darbu **Prowodnika fabrikâ, Rigâ.**

Dreſhbneeka paſihgs 2996

un **mahzekli** wajadſigi Katoku eela 48, pee A. Jakobſon kga

---

Jigus gadus paſtahw. pirmkl.

friſeera weikals

iſnomajams Leelajâ eelâ № 33. Peepr. turpat modes weikalâ.

Augſtakâ labuma

mâksl. schuhnas

original-eepakajumâ, no newiltota biſchu waſka, watrumâ un maſumâ, dabujamas Latw. Lauſ Ekon. Sab. wiſâs nodalâs. Peenem waſku iſgatawoſchanâ. Galwenâ noliktawa Jelgawâ, Katoku eelâ 46.

---

25 rubli

tam, kas apgahdâ **ſchofera weetu.** Ofertes nod. ſch. am. eſped. uſ Krauſe wahrda. (2915)

Daſchadus

kurwjus, behrnu ratinus

leelâ iſwehlê iſ paſcha darbnizas peedahwâ **J. Bergs,** Jelgawâ. Paſta eelâ Nr. 5.

Labibas kuhlejs,

2 g. leet., lihdſ or **ahbolina kuhleju** un **katlu.** 5 n. ſirgu ſp., **pahrdod** par **2700** rbl Tuwakas ſinas Jelgawâ, Katoku eelâ 19, pee **Zeelaw.**

Sludinajums.

Tetelmindes pagaſta walde iſdos **1. maijâ** ſch g. Tetelmindes pag. namâ

maſatkoliſchanâ

Tetelmindes pagaſta ſkolas ſtalla jumta ſegſchanu ar ſchkindeleem. Perſonas, kas gribetu uſnemtees jumta ſegſchanu, teek uſaizinatas 1. maijâ, pulkſten 12 deenâ, pee weetneeku pulka uſ maſkolſchanu. Tuw. ſinas eepreekſch dabujamas pee Tetelmindes pag. ſkolas wezakâ K. Jehkatſona kga un 1. maijâ pag. waldê.

Tetelmindê, 15. aprilî 1914. g.

Par pag. wezako

(304) **J. Kruhkle.**

J. Freimana

drehbneezibas darbniza,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 53,

peenem pagatawoſchanâ wiſadus **uniformu** un **ziwilmehtelus** un **uſwalkus. Dahmu mehtelus, jakas** un **koſtimus,** pehz jaunakeem paraugeem par mehrenâm zenam. (84)

Manufakturas weikals 2287

Joseph Jankelowitz,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 3, Strekera namâ.

Eewehlu ſawu leelo manufaktur-pretichu krahjumu **par loti lehtâm zenam:** Wilnas drehbes kleitem un bluhſem, woalu markiſetes, batiſtu, kretonu, uſwalku un mehtelu ſtoffus, audekus un puſaudekus, madapolamu, ſchiffonu, preekſchautu drehbes, gardeenus, galdautus, gultas ſegas, portjeras, ſihda un wilnas lakatus un ſchalles.

Preekſch wiſas dſihwes!

625 greſni un wehrtigi preekſchmeti par 3 rbl. 95 kap.

Iſſuhtam uſ pehzmakſu ſekoſcho: 1) Kaiſtu melnu ongku tehrauda jeb balta metala pulkſteni, uſwelkams aiſ podſinas weenu reiſi 48 ſtundâs uſ 15 akmeneem ar galwoſchanas rokſtu uſ 6 adeem. 2) Skaiſta jaunſelta kehde preekſch pulkſtena. Breloks-ſtereoſkops ar interesanteem ſtaiſteem ſeeweeſchu ſkateem. Mazinſch preekſch pulkſtena aiſtaiſgaſchanas no maitaſchanâs, pulkſtena aiſſargâ no ſagleem. Skaiſta dahmu kapſele ar pakald. briljanteem greſna drocha no jaunſelta. Pahris auſkaru jaunâkâ faſona ar ſtaiſtu diamantu. Kungu gredſens ar pakaldarinatu briljantu. Tahdo pat gredſens. Skaiſts mundſchtuks preekſch papiroſeem no borſoltina. Pahris ſtaiſtu wanſchetu pogas. Schlipſes adata no jaunſelta ar briljantſchkigu pehrli. Tipografiſjas aparats, ſaſt. no 300 daſch. burteem, zipareem, ſihmem, pilniga eetaiſe preekſch paſchdarinaſchanas. 00 gab. wiſitkartes, 75 liſtes greſna paſtpapira, 50 konwertu. Interesanta grahmata „Teatis un fotuſi" pam. kâ eemahzigees darit daſchadus fotuſus. Skaiſta ſebrija mahkſlas paſtkartes ar interesantu ſaturu. 15 daſch. aſgrahbjoſchu ſtatu. Wiſs ſchis kompleks ſaſtahw no 625 preekſchmeteem, teek ſuhtits no mums tikai par 3 rbl. 95 kap. (pulkſtens ween makſâ ſcho naudu). Labakâ ſorte 4 rbl 75 k, par eepakaſchanu un ſuhtiſchanu 55 kap., uſ Sibiriju 95 kap. Ja iſſuhta 3 kompleſus uſ reiſi, tad ſuhtiſchana uſ muhſu rehkina. Ja iſſuhta 5 kompleſus, tad peeleek 6 par weltu. Kam nepatihk — ſuhta atpakaſ. Adreſe: гор. Лодзь, складъ Т-ва УНИВЕРСАЛЬ. Н. 22. (302)

Jelgaw. Kopmoderneeziba

Kalwes ſchofejâ 20. Telefons 888.

Nama mahtem

peedahwâ **beeſpeenu knapſeereem,** à **5** kap. par **2** mahrzinam. Kantors atwehris lihdſ pulkſten **2** pehz pusdeenas. (297)

J. Spalits.

Zementroru, trepju un jumta papes fabrika

Jelgawâ, Schagares eelâ Nr. 5, telef. 270.

Buhw. ſeſonai ſahkotees peedahwaju no krahjumâ atrodoſcheem materialeem: (236)

Zement **trepju kahpeenus. Eelu un koridoru fliſes. Aku un drenaſcha rores** (wiſados leelumos)

Sirgu un zuhku fliſes. Kapu kraſtus un apleekamos par loti lehtam zenam.

Bez tam peedahwaju pehz wiſjaunakâ parauga paſchiſgatawotus

Zement jumta dakſtiņus.

Eenas un jumta papi, akmena darwu wairumâ un maſumâ.

Tapat uſnemos **papes jumtu uſſegſchanu** un **nodarwoſchanu par lehtam zeram.**

Apawu iſgataw. darbniza un pahrdotawa

K. Ginter,

Jelgawâ, Lehjeju eelâ 2,

peedahwâ no krahj. **wiſ. kungu, dahmu** un **behrnu ſahbakus,** paſcha darbniſê iſgataw., pehz jaun. paraugeem. Bez tam peedahwaju **uhdens ſahbakus, no ſewiſchki iſturiga uhdeni zauri nelaiſoſcha materiala.** Apſtelejumi un iſlabojumi **teek wiſedrihſakâ laikâ pagatawoti.**

Par iſturigu un glihtu darbu galwoju

Lehtas zenas! Lehtas zenas!

NB. Mazekli war peeteiktees.

Baltijas Laukſaimneeku Sawſtarpigâ Kreditbeedriba.

Rigâ, leelâ Kehninu eelâ 28. Telefons 6348.

BILANZE

Aktiwâ: **31. martâ 1914. g.** **Paſiwâ:**

Kaſe	45757	02		
Tekoſchi rehkini:				
priwatos Krediteeſtahdês	56639	64	102396	66
Wehrtspapiri:				
a) reſerwes kapitala	3195	88		
b) apgrozibas kapitala	16685	—	19880	88
Diſkonteti wekſeli	337136	46		
Diſkonteti ſolo-wekſeli nodroſchinati zaur:				
a) wehrtspapireem	9780	—		
b) nekuſtamu ihpaſumu	33085	—		
c) laukſaimneezibas ihpaſchumeem			676946	46
Proteſteti wekſeli:				
a) ar ne maſak kâ diweem parakſteem			290	—
Kuponi un tiroſcheti wehrtspapiri			73	62
Beedru ſpezial tekoſchi rehkini			1710220	15
Inwentars			2314	03
Atmaſajami iſdewumi			24	75
Tekoſchi iſdewumi			5745	07
Iſmaſ. noguldijumu rentes un komiſijas			48	94
Beedribas nama iſdewumi				
Eekoſejamas rentes			51	34
Aiſnehkuma rentes			2232	41
			2520214	31

Rihzibas kapitals:				
347 beedru eem.			314190	—
Reſerwes kapitals	8835	15		
Speziali kapitali:				
a) papildu reſerwes fonds	1220	91	10056	06
Noguldijumi:				
1) uſ laiku a) no beedreem	556875	—		
b) no nebeedreem	1255308	—		
2) uſ nenoteiktu laiku: a) no beedreem				
b) no nebeedreem	5481	90		
3) uſ weenkahrſcha tekoſcha rehkina: a) no beedreem.	91347	32		
b) no nebeedr.	109409	51	2018421	73
Redſkonteti wekſeli:				
b) priwatâs Krediteeſtahdês			25030	—
Tahlak eekſalati wehrtspapiri:				
b) priwatos Krediteeſtahdês			50000	—
Spezials tekoſchs rehkins no roſchinats zaur wehrſp.:				
b) priwatâs Krediteeſtahdês			4252	67
Noguldijumu rentes			33174	87
Iſſtahjuſchos beedru balibas naudas			1460	—
Dividentes			4525	11
Krona nodokli un nodokli no tihras peljas			397	56
Pahreiſchas ſumas			328	72
Aiſdewumu rentes un daſchadi eenahkumi			58467	59
			2520214	31

Kreditbeedriba makſâ par noguldijumeem lihdſ **6%** gadâ, ſkaitot no noguldiſchanas deenas un neatwelkot krona nodokli; uſ tekoſcha rehkina — **5%.** Noguldijumus peenem un iſſuhta pa paſtu. Kreditbeedriba nem par aiſdewumeem no 7—8%. — Peenem wekſelus un pretſchu ſihmes eekaſeſchanai.

Darba laiks no pulkſt. ½10—3. Bez tam no 5—7 pehz puſd. peenem noguldijumus un iſmaksâ prozentus. 301

Telegramu adreſe: „Agronomkredits" — Rigâ.

Drukats Graumanis Sons Sab., agr. S. Landsberga drukatawâ, Jelgawâ.